

# REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

*Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arișana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Arșeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz, Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârșoreana, Chiorana, Clăsețiana, Codreana, Codrul, Comuna, Concordia, (T-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățitătatea, Furnica, Geogeană, Gloia, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavosdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Lăgediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Orășniciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcdate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Pogresul, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Rîureana (Cap. Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tâblesana, Timișana, Ulpiana, Unieva, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad, Zărăndeană, Zlăgnea.*

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

pe spațiul unui cm<sup>2</sup> câte 10 leri.

## Încă un cuvânt asupra situațiunii financiare.

Din articolii noștri precedenți precum și din diversele păreri, ce am publicat asupra așa numitei „crize” prin care trecem, reese lămurit pe deoparte că situațiunea financiară grea din ziua de astăzi va fi de durată mai lungă, pe de altă parte că deși greutatea acestei situațiuni sunt foarte mari, ele totuș vor putea fi învinse de factorii financiari și economici din patria noastră. Intrucât aceste deducțiuni, făcute de oamenii cei mai competenți, se vor realiza, ne va dovedi viitorul.

Ce privește băncile noastre și actuala situațiune financiară, încă ne-am pronunțat. Am fost și suntem de părerea că pe lângă energia recerută ele vor rezistă greutateilor. Ori, aceasta s'a confirmat și prin unele din păreri publicate. S'a zis anume — și cu multă dreptate — că pe terenul agricol, criza nu se va extinde, dat fiind că recolta agricolă în ultimii patru ani a fost — în totalitatea ei — destul de bună și astfel agricultorii vor putea satisface îndatoririlor luate față de creditorii lor. Și la noi afacerile băncilor noastre sunt întemeiate aproape exclusiv pe creditul agricol. În urmare materialul lor — în deosebire de cel comercial — e bun și încasările ce se vor face le vor pune în poziție a-și îndeplini și ele îndatoririlor luate față de creditorii mai mari. Sub acest raport deci, situațiunea pentru noi, mai cu samă dacă considerăm calamitățile ploilor și esundațiilor din săptămânile

ultime, este fără îndoială grea, dar în nici un caz nu e primejdioasă. Aceasta am spus-o de altfel și în articolele noastre precedente, unde am indicat însă și aceea, că dacă e vorba ca rezistența băncilor noastre să succeadă, ele vor trebui să se acomodeze împrejurărilor, să facă aceea ce fac și alte bănci mari, adică să-și mărginească total afacerile, să-și adune cât mai multe rezerve lichide și să se degajeze pe cât numai se poate de îndatoririle față de creditorii străini. Si avem mare nădejde că conducătorii institutelor noastre vor și urmă în modul arătat și astfel ne va fi dat să trecem și peste aceste zile grele, pline de învățături folositoare pentru viitor.

Când ne cugetăm asupra situațiunii financiare prezente, ne vine în minte criza din 1907. E încă proaspătă în memorie. A fost cu mult mai violentă și mai acută ca situațiunea de acum. Ajunsesem că chiar și banca de emisiune urcase etalonul la 6%, iar băncile private calculau între 7—8% la reescont. Noroc însă că acea criză nu a durat mult. La începutul anului 1908 aproape dispăruse, iar în 1909 și 1910 abundența de bani ne revocă în memorie vremurile de acum 10 ani, când etalonul băncii Austro-Ungare eră 3½% și când chiar și băncile noastre mari calculau 4—5%. Credeam că din criza din 1907, băncile noastre vor învăța mult. Credeam că nu se vor mai angaja fără cap la creditorii străini, cu cari și atuncea — ca și acum — au avut destule greutateți. Ne-am înșelat. Natura omenească

se vede că e puțin schimbătoare. În bine, uită răul. Cel puțin s'a dovedit aceasta — cu destulă prisosință — la băncile noastre. În abundența de bani de acum doi ani au uitat criza dela 1907 și învățăturile ce le-ar fi putut trage pentru activitatea lor următoare, au rămas închise în rafturile în cari se vor fi păstrând revistele de pe acele timpuri. Să sperăm însă că ceea ce a urmat anului 1907 nu va mai urma după ce va trece situația prezentă. Să sperăm că de astădată greutățile nu vor mai fi uitate și învățăturile ce le vom putea avea, ne vor fi de folos real și special de folos pentru întocmirea activității noastre pe teren de bancă din viitor. Căci dacă la 1907 ne-am fi cumințit cât de puțin, azi am putea privi cu destulă liniște la viitor. Dacă cel puțin de atunci încoace n'am mai fi intrat în legături cu băncile străine mediocre de prin Budapesta, ba chiar și de prin alte orașe mai mici din țară, și dacă ne moderam afacerile la măsura lor normală, puterea noastră de rezistență ar fi fost neînvinșă. Dacă atunci ne-am fi îngrijit de mai multe efecte lombardabile în depozit liber, azi am fi pregătiți să învingem o criză chiar și cu mult mai acută ca cea de acum cinci ani. Cu un cuvânt, dacă atunci ne-am fi tras sama că mai pot veni zile grele asupra noastră și ne-am fi pregătit anume să le preîntîmpinăm, azi situația noastră ar fi mult mai ușoară decât a tuturor băncilor din Ungaria.

De încheiere repetăm ceea ce am zis mai sus. Ce n'am făcut după 1907 și de atunci încoace, să facem acum, și în viitor, după ce vor trece zilele grele cu care ne luptăm. Căci din norocire, pentru noi, încă nu e târziu.

## Contabilitatea afacerilor de asigurare.

— Agenturi și reprezentanțe. —

Pe baza cazului de afaceri arătat în cele precedente vom avea următorul:

*Jurnalul resp. Prima Notă.*

*Ian. 1.* Co. *Asigurări de foc*  
la *Centrala secția I.*  
pentru polițele Nrii 5430—33 în valoare de K 56·50.  
*Ian. 2.* Co. *Insoțirea de credit, Aciliu*  
la Co. *Asigurări de foc*  
pentru trimis spre incasso pol. Nr. 5430—33 K 56·50  
*Ian. 6.* Co. „*Cassa de păstrare*“, Seliște  
la Co. *Insoțirea de credit, Aciliu*  
pentru depus la „*Cassa de păstr.*“ val. pol.  
Nr. 5430—33. . . . . K 56·50

*Ian. 8.* Co. *Asigurări de foc*  
la Co. *Centrala secția I.*  
pentru pol. Nrii. 5510—5416 în valoare de K 149·70  
*Ian. 8.* Co. *Asigurări de viață*  
la Co. *Centrala, secția II*  
pentru pol. Nr. 1240 a. N. Tâmpănar . . K 285·—  
*Ian. 10.* *Următorii*  
la Co. *Asigurări de foc*  
pt. incassat resp. trimis spre incaso div pol.  
Co. *Cassa de păstrare, Seliște*  
pentru incassat pol. Nrii 5510—11 K 34·70  
Co. *Ioan Marin, Galiș*  
pt. trim. spre incasso pol. Nr. 5112-13 K 51·90  
Co. *Nic. Drăgan, Mag*  
pentru trimis spre incasso polițele  
Nr. 5114—16 . . . . . K 63·10 K 149·70  
*Ian. 12* Co. *Asigurări de viață*  
la Co. *Centrala, secția II*  
pt. primit chit. Nr. 415 ad. pol. Nr. 1140 K 112·—  
*Ian. 12* Co. *Incasso*  
la Co. *Centrala, diverse*  
pt. primit spre incasso oblig. N. Stefla . . K 28·50  
*Ian. 15* Co. *Cassa de păstrare, Seliște*  
la Co. *Asigurări de viață*  
pt. incassat pol. Nr. 1240 a. N. Tâmpănar K 285·—  
*Ian. 16* Co. *Cassa de păstrare, Seliște*  
la Co. *Ioan Marin, Galiș*  
pt. incassat polițele Nr. 5512—13 . . . . K 51·90  
*Ian. 16.* *Următorii*  
la Co. *Nic. Drăgan, Mag*  
pentru incassat resp. retrimis diferite polițe  
Co. *Cassa depăstrare, Seliște*  
pt. depus val. polițele Nr. 5514—15 primite  
dela N. Drăgan. . . . . K 44·10  
Co. *Valori reprimite*  
pentru retrimis polița Nr. 5516  
dela N. Drăgan. . . . . K 19·— 63·10  
*Ian. 20* Co. *Valori reprimite*  
la Co. *Asigurări de viață*  
pt. transpus chitanța Nr. 415 ad. pol. Nr. 1140 K 112·—  
*Ian. 20* Co. *Cassa de păstrare, Seliște*  
la Co. *Incasso*  
pt. incassat oblig. N. Stefla . . . . . K 28·50  
*Ian. 23* Co. *Centrala, diverse*  
la Co. *Cassa de păstrare*“, Seliște  
pt. plătit lui I. Comșa inter. de acții . . . K 120·—  
*Ian. 25* Co. *Asigurări de foc*  
la Co. *Centrala, secția I*  
pt. polițele Nr. 5612—13 . . . . . K 67·96  
*Ian. 25* Co. *Asigurări de viață*  
la Co. *Centrala, secția II*  
pt. chitanța Nr. 518 ad. pol. Nr. 1060 . . K 94·—  
*Ian. 27* *Următorii*  
la Co. *Asigurări de foc*  
pt. incassat resp. trimis spre incasso pol. div.

Co. <i>Cassa de păstrare</i> , Seliște pt. încassat polița Nr. 5612 . . . . .	K 25:16	
Co. <i>N. Comanicu</i> , Gurariului pt. trimis pol. Nr. 5613 . . . . .	K 42:80	67:96
<i>Ian. 27</i> Co. <i>N. Comanicu</i> la Co. <i>Asigurări de viață</i> pt. retrimis chit. Nr. 515 ad. pol. Nr. 10610	K 94:—	
<i>Ian. 31</i> <i>Următorii</i> la Co. <i>N. Comanicu</i> , Gurariului pt. retrimis valori resp. bani în afaceri div.		
Co. <i>Valori reprimite</i> pt. contribuții ad. pol. N. 5613	K 42:80	
Co. <i>Cassa de păstrare</i> , Seliște pentru depus bani primiți dela N. Comanicu dela chit. 518 ad. pol. Nr. 1060 . . . . .	K 94:—	136:80
<i>Ian. 31</i> <i>Următorii</i> la Co. <i>Valori reprimite</i> pentru retrimis centralei valorile neincassate		
Co. <i>Centrala, secția I</i> pt. polița Nr. 5516	K 19:— + cambiul ad.	
pol. Nr. 5613 . . . . .	K 42:80.	61:80
Co. <i>Centrala, secția II</i> pt. chitanța Nr. 415 ad. polița Nr. 1140 . . . . .	K 112:—	173:80

**Explicări:** Co. *Asigurări de foc* și Co. *Asigurări de viață* sunt conturi de tranziție, cari se debitează cu valorile (polițele, chitanțele de premii) intrate și se creditează imediat ce aceste valori sunt trimise la agenți spre incasso respective se încasează direct.

Co. *Centrala secția I* și Co. *Centrala secția II*. Arată totdeauna valorile, ce agentura datorește centralei. Ele se egalează — cum vom vedea — prin contravaloarea în bani respective prin valorile (polițele, chitanțele de premii) ce rămân neincasate și se trimit centralei.

*Conturile agenților* (Insoțirea de credit, Aciliu, Ioan Marin, Galiș, Nic. Drăgan, Mag și N. Comanicu, Gurariului) sunt debitate cu valorile ce ei le primesc spre incasso și sunt creditate cu banii respective valorile neincasate se retrimite.

Co. „*Cassa de păstrare*” este — am putea zice — contul cassa. E debitat cu tot ce încasează pentru agentura respective cu tot ce aceasta depune la ea și e creditat cu toate sumele ce plătește pentru noi. Am văzut de ex. că unii agenți au trimis banii prin mandat postal la Agentură și cu contravaloarea am debitat „*Cassa de păstrare*”, purcezend din presupunerea că banii primiți se depun imediat la ea.

Co. *Centrala, diverse* poartă evidența afacerilor, ce nu aparțin nici asigurărilor de foc, nici celor de viață. Se debitează cu ce primește și se creditează cu ce dă.

Co. *Incasso* administrează valorile, ce le primim

spre incasso, cum sunt cambii, obligațiuni etc. Se debitează cu valorile primite și se creditează cu cele încassate.

Co. *Valori reprimite* ține evidența polițelor de foc și viață și a chitanțelor de premii remase neincassate. Se debitează cu valorile ce ni-le retrimite agentii sau nu le putem încasa și se creditează când retrimitem aceste valori la centrală. — E un cont transitoriu, care însă e bine să se poarte, deoarece din el știm în tot momentul, cari sunt valorile ce nu le-am putut încasa.

Din jurnal respective prima-nota se construiește maestrul, care va conține următoarele conturi:

D.	Co. Asigurări de foc	C.	
Ian. 1 Centrala, I. . . . .	K f	Ian. 2 Insoțirea Aciliu . . . . .	K f
Nrii 5430—33 . . . . .	56:50	Nrii 5430—33 . . . . .	56:50
Ianuarie 8 Centrala, I. . . . .		Ianuarie 10 Diverși . . . . .	149:70
Nrii 5510—16 . . . . .	149:70	Ian. 27 Diverși . . . . .	67:96
Ianuarie 25 Centr., I. . . . .			
Nrii 5612—13 . . . . .	67:96		

D.	Co. Centrala, secția I.	C.	
Ian. 31 Valori reprim. . . . .	K f	Ian. 1 Asigurări de foc . . . . .	K f
5516 și 5613 . . . . .	61:80	Nrii 5430—33 . . . . .	56:50
		Ianuarie 8 Asig. de foc Nrii 5510—16 . . . . .	149:70
		Ianuarie 25 Asig. de foc Nrii 5612—13 . . . . .	67:96

D.	Co. Asigurări de viață	C.	
Ian. 8 Centrala II. . . . .	K f	Ianuarie 15 Cassa de păstrare . . . . .	K f
pol. 1240 . . . . .	285:—	Ian. 16 Val. reprimite . . . . .	112:—
Ian. 12 Centrala II. . . . .		Ian. 27 N. Comanicu . . . . .	94:—
415 pol. 1140 . . . . .	112:—		
Ian. 25 Centrala II. . . . .			
218 pol. 1060 . . . . .	94:—		

D.	Co. Centrala, secția II.	C.	
Ianuarie 31 Valori reprimite . . . . .	K f	Ianuarie 8 Asig. pe viață pol. 1240 . . . . .	K f
	112:—	Ian. 12 Asig. pe viață 415 pol. 1140 . . . . .	112:—
		Ian. 25 Asig. pe viață 518 pol. 1060 . . . . .	94:—

D.	Co. Centrala, diverse	C.	
Ianuarie 23 „Cassa de păstrare” . . . . .	K f	Ianuarie 12 Incasso (N. Stefla) . . . . .	K f
	120:—		28:50

D.	Co. Insoțirea de credit, Aciliu	C.	
Ianuarie 2 Asig. de foc Nrii 5430—33 . . . . .	K f	Ian. 6 „Cassa de păstrare”, Seliște . . . . .	K f
	56:50		56:50

D.	Co. Ioan Marin, Galiș	C.	
Ian. 10 Pentru pol. Nrii 5112—13 . . . . .	K f	Ianuarie 16 Cassa de păstrare . . . . .	K f
	51:90		51:90

D.	Co. Nic. Drăgan, Mag	C.	
Ian. 10 Pentru pol. Nrii 5514—16 . . . . .	K f	Ianuarie 16 Diverși . . . . .	K f
	63:10		63:10

D.	Co. N. Comanicu, Gurariului	C.	
Ian. 27 Asig. de foc Nr. 5613 . . . . .	K f	Ianuarie 31 Diverși . . . . .	K f
	42:80		136:80
Ian. 27 Asig. pe viață 518 pol. 1060 . . . . .	94:—		

D.		Co. Cassa de păstrare		C.	
	K f		K f		K f
Ian. 6 Insoțirea Aciliu	56.50	Ian. 23 Centr. diverși	120.—		
Ianuarie 10 incassat					
Nr. 5510-11	34.70				
Ianuarie 15 Asig. pe					
viață (N. Tâmpănar)	285.—				
Ian. 16. I. Marin, Galiș	51.90				
Ian. 16 N. Drăgan	44.10				
Ianuarie 20 Incasso					
(N. Steflea)	28.50				
Ianuarie 27 Incassat					
Nr. 5612	25.16				
Ian. 31 N. Comanicu	92.—				

D.		Co. Incasso		C.	
	K f		K f		K f
Ianuarie 12 Centrala	28.50	Ianuarie 20 Cassa de	28.50		
diverse		păstrare			

D.		Co. Valori reprimite		C.	
	K f		K f		K f
Ian. 16 Nic. Drăgan	19.—	Ian. 31 Diverși	173.80		
pol. Nr. 5516					
Ian. 20 Asig de viață					
415 pol 1140	112.—				
Ian. 31 N. Comanicu,					
cambiu Nr. 5613	42.80				

După ce am făcut trecerile în maestru, pentru a vedea starea afacerii, va fi bine să pregătim un bilanț brut. Acesta va fi următorul:

	D		C		D		C	
	K	f	K	f	K	f	K	f
Asigurări de foc	274.16		274.16		—		—	
Centrala, secția I.	61.80		61.80		—		212.36	
Asigurări de viață	491.—		491.—		—		—	
Centrala, secția II.	112.—		112.—		—		379.—	
Centrala, diverși	120.—		28.50		91.50		—	
Insoțirea de credit	56.50		56.50		—		—	
Ioan Marin, Galiș	51.90		51.90		—		—	
Nic. Drăgan, Mag	63.10		63.10		—		—	
Nic Comanicu	136.80		136.80		—		—	
Cassa de păstrare	619.86		120.—		499.86		—	
Incasso	28.50		28.50		—		—	
Valori reprimite	173.80		173.80		—		—	
	K 2189.42		K 2189.42		K 591.36		K 591.36	

Examinând acest bilanț brut vedem:

1. Co. Asigurări de foc se egalează. În caz când ar arăta sald de debit, ar însemna ca valorile primite în sarcina acestui cont sau nu sunt incassate sau nu s'au trimis spre incasso.

2. Co. Centrala, secția I Arată un sald de credit de K 212.36. Aceasta este suma cu care datorește agentura centralei pentru valori în afaceri de asigurări de foc.

3. Co. Asigurări de viață identică cu același cont dela asigurările de foc.

4. Co. Centrala, secția II e identic cu contul Centrala, secția I.

5. Centrala diverse arată un sald de debit de K 91.50. Cu atâta ne datorează nouă Centrala.

6. Conturile agenților (Insoțirea de credit Ioan Marin, Nic. Drăgan și N. Comanicu) toate se egalează. Dovadă că agenții au regulat prin incasso sau prin retrimiteră valorilor toate debitele lor.

7. Co. Cassa de păstrare arată un sald de debit de K 499.86. Cu această sumă datorește agenturii.

8. Co. Incasso încă se egalează, ceea-ce însemnează că valorile primite le-am realizat. Dacă nu s'ar egală ar urmă că anumite valori nu le-am incassat și

9. Co. Valori reprimite de asemenea se egalează. Dacă valorile reprimite nu le am fi înaintat centralei, Co. ar rămâne deschis.

Dacă am voi să vedem cum stăm față de centrală, am constata că datorim:

în afaceri de foc	K 212.36
„ „ „ viață	„ 379.—
adecă total	K 591.36
și avem de pretins	„ 91.50

deci un sald de K 499.86 de achitat.

Voind să achităm acest sald prin Cassa de păstrare, o vom ruga pe aceasta să trimită suma de K 499.86 la centrală, despre ce o vom aviza, debitând Centrala diverși și creditând „Cassa de păstrare”. În urma acestei contări din saldul de debit al centralei, diverși vom putea achita ambele conturi: Centrala, secția I și Centrala, secția II. Vom avea așa dară următoarele posturi de jurnal:

I. Co. Centrala diverși

la „Cassa de păstrare”

pentru asemnat prin aceasta . . . . . K 499.86

II. Următorii

la Centrala, diverși

pentru achitat conturile de afaceri

Co. Centrala secția I

pentru achitat saldul . . . . . K 212.36

Co. Centrala, secția II

pentru achitat saldul . . . . . K 379.— 591.36

\*

Din cele expuse până aci ori-ce pricepător de contabilitate va putea să-și pună bază contabilității pe care trebuie să o poarte o agentură, care lucrează cu centrala băncii de asigurare și are în administrația ei mai multe subagenturi. Fiește, conturile pot fi mai multe, sau mai puține, după trebuință. Astfel pe lângă conturile arătate, va mai obveni și Co. Proviziuni active (adecă proviziunile, ce le primește agentura) și Co. Proviziuni pasive, (adecă cele ce le plătește ea la sub-agentii). Cum se fac incheierile, urmează de sine și nu credem că ar mai fi lipsă de explicări separate.

Acele agenturi, cari ele insole nu lucrează cu sub-agenturi, vor purta o contabilitate mai simplă. În acest caz ele au relații numai cu Centrala băncii de asigurare și deci e suficient, dacă deschid 3 conturi și anume Co. Centrala, secția I, Co. Centrala, secția II și Co. Centrala, diverse. Cele dintăiu două conturi vor fi creditate cu valorile ce le primește agentura, spre incasso și vor fi debitare cu cele ce le retrimete centralei, fie bani, fie polițe de asigurare ori chitanțe. Și aci trebuie să facem o observare. Unele bănci nu voiesc să crediteze centrala cu valorile ce le primește până nu le incassează. Procedura aceasta nu e justificată. Ele pot să crediteze centrala în toată liniștea, pentru că dacă incassează valorile, se descarcă trimițând bani, iar dacă nu, retrimite valorile neincassate și se descarcă în acest fel. Afară de aceea după pozi-

țiile creditate nu se bonifică interese. — Co Centrala, diverse se va debita cu plătirile ce le va face agentura pentru centrală și va credita cu incassările. In caz când agentura poartă numai aceste trei conturi, le poate introduce în Salda-conti a băncii respective, căci e superfluă contabilitatea separată. In tot cazul însă diferența de trei conturi să se mențină.

## Creditul nostru.

Vine la rând scrierea dlui avocat din Timișoara, Dr. Pompil Cioban: *Creditul nostru*. (Arad, Tipografia „Concordia”, 1912, 75 pagini în 8°).

Avem o pleiadă de avocați, cărora li-s'a adus învinuirea că lucrează prea puțin pentru deșteptarea poporului nostru, pentru binele public. Învinuirea numai în parte este îndreptățită. Sunt *unii*, a căror activitate e îndreptată numai spre buzunarul lor și al străinilor.\*) Dar nici o pădure fără uscături. Cei mai mulți lucrează mult și bine, deși lucrarea lor se sfarmă, se risipește în vârtejul vieții zilnice, fără se poată îmbrăca forma de trăinicie problematică a unor șire scrise la gazetă, ori forma neperitoare a unor lucrări sociologice-literare.

Dar nădăjduim că va veni și timpul acestora. Un Dr. Onișor, Dr. Valer și Dionisie Moldovanu, Paul Rotariu, Dr. Cassiu și Iuliu Maniu, Dr. Vlad și alții sunt nu numai învârtitori de paragrafi, ci și de condeiu. Va veni timpul când avocații cei bine situați materialmente, se vor dedica măcar în vârstă înaintată, chestiilor sociologice, dându-ne românește scrierile principalilor sociologi francezi, nemți, englezi.

Deocamdată scrierea dlui Cioban, cea dintăiu scriere special economică din partea unui avocat român dela noi.

Cuprinde următoarele capitole: Referințele economice ale poporului român până la înactivarea „Albinei”. — Principiile lui Hermann Schultze ca reforme în viața noastră economică. — Creditele țărânilor la noi și în alte țări agricole. — Creditul produselor agricole. — Crearea creditului agricol pe seama țărânilor cu ajutorul tovarășilor.

*Stările până la „Albina”.*

Referințele economice ale poporului român până la „Albina” nu sunt de invidiat. Dl Cioban le schițează în capitolul prim. Evident, că cele de credit erau uzurare. Orice progres cu privire la creditul ipotecar se constată numai după înființarea cărților funduare.

\*) Înțeleg lucrul așa, că gologanul îl câștigă din șerparul țăranului, dar la rândul lor: bainele, din cap până în tălpi, le cumpără dela meseriași și negustori străini; articole de consum pentru casă — dela străini; obiectele de lux — dela străini; cărți, reviste și ziare — dela străini; distracție, băi la străini.. Ba și cu însuratul se învârt tot la străini ca și cum în tot cuprinsul țării nu ar află lete potrivite de român.

Primul pas spre acest scop este articolul 170 al legii din 1723 care ordonă ca pe viitor toate datorile și obligamentele contractuale să fie intabulate acolo, unde există posesiunea ipotecară, iar dreptul de proprietate să fie pe deplin respectat.

Iosif II. având în vedere interesele proprietarilor de pământ edă în 1785 ordinul de sub Nr. 15246, prin care se decretează înființarea cărților funduare pe întreg teritoriul Ungariei. Până la acest ordin erau introduse numai pe teritoriul orașelor privilegiate și pe cel locuit de Sași.

Articolul de lege XXI din 1840 decretează intabularea oricărei pretensiuni reale pentru asigurarea dreptului de prioritate. Constrânge orașele libere regești să alătore coalele de sarcini (coalele „C” cum am zice) la coalele parcelelor de pământ și să le unifice, iar unde astfel de carte principală nu ar există, fixează un termen de 2 ani pentru alcătuirea ei. Dispune mai departe, ca totdeauna când cineva ar cumpără o moșie cumpărătorul să nu plătească nimic vânzătorului din prețul de cumpărare, până când pretensiunea intabulată nu e achitată ori asigurată. La din contră, cumpărătorul rămâne responsabil cu toată despăgubirea față de creditor.

Dispozițiile acestea se refereau în întregime la moșiile țărănești, iar la ale nobililor numai cu unele restricțiuni. Cuprindeau condițiile principale pentru un credit ipotecar, iar țărânilor li deschidea ușa institutelor de bani, făcându-i posibilă votarea împrumuturilor.

Neajunsul principal eră, că institute de bani se aflau puține în toată țara. Eră în capitală „*Pesti hazai első takarékpénztár*”, în Brașov „*Kronstädter Allgemeine Sparkassa*”; mai erau institute în Arad, Sibiu, Timișoara, și cam atâtea. Împrumuturile țărănești se acordau numai până la  $\frac{1}{4}$  din valoarea pământului, ce posedau și de regulă pe 6 ani. În anul prim aveau să se plătească numai interesele. În al doilea  $\frac{1}{10}$  din capital. În al 3-lea, 4-lea și 5-lea câte 2 zecimi, iar în al 6-lea întreg restul de 3 zecimi. Interesele se plăteau de 2 ori pe an.

În anii vijelioși 1848/9 ștergându-se iobăgia și proclamându-se libertatea individuală, clasele privilegiate simțesc greutatea dărilor și a tuturor contribuțiilor publice. Ungurii stăruiesc deci din resputeri pentru întemeierea creditului ipotecar, întru ajutorarea marilor proprietari de pământ. Astfel, prin concesiunea împărâtească din 20 August 1862 se înființează în conformitate cu dispozițiile articolului XXI: 1848: „*Magyar földhitelintézet*”.

În 1849 s'au început lucrările pentru regularea cărților funduare cu privire la moșiile țărănești, iar în 1853 pentru cele ale nobilimei. În 1860 s'au predat gata oficiilor competente.

Cam acesta e înțelesul capitolului întâi (pagina 5—21).

*Gav. Todica.*

## REVISTA FINANCIARĂ.

## Situațiunea.

Sibiu, 26 Septembrie 1912.

Situația pieței internaționale de bani arată dela ultimul nostru raport incoace în general o mică îmbunătățire. Urcarea etalonului oficial așteptată în Berlin, deocamdată nu este actuală, îmbunătățindu-se și situația Băncii imperiale germane. Discontul privat a rămas deocamdată încă neschimbat cu  $4\frac{2}{3}\%$ , iar banii pro ultimo au cotate  $6\frac{3}{4}\%$ .

În London și Paris situația este neschimbată, discontul privat cotează în London  $3\frac{11}{16}\%$ , iar în Paris  $3\%$ .

În piața internă încă se simte o mică ameliorare a situației încordate de până acum. Înaintările la Banca Austro-Ungară s'au mai împuținat și de o urcare a etalonului oficial în timp apropiat nu este temeră. Urcarea și dealcum ar fi urmat numai, dacă Banca imp. germană și-ar fi urcat etalonul cu  $1\%$  întreg la  $5\frac{1}{2}\%$ .

Discontul privat a cotate pentru cambii de prima bonitate vieneze  $4\frac{7}{8}\%$ , pentru cambii de aceeași bonitate budapestane  $5\frac{1}{16}\%$ , bănci mijlocii și escontori privați  $5\frac{1}{2}\%$  și cambii de portofoliu comerciale dela  $6\frac{1}{2}\%$  în sus.

## Jurisdicțiune.

**Obligamentul condebitorilor cambiali în caz de împăciuire.** Prin o împăciuire (un concordat) încheiată cu acceptantul încetează totodată și obligamentul celorlalți obligați cambiali, dacă nu este dovedit, că cu ocazia împăciuirii obligamentul de plată a acestora a rămas neatins.

(Curia reg. sub Nr. 801/1911 dela 23 Februarie 1912).

**Excepții cambiale.** Excepția plătirii în rate se poate invoca cu succes față de o a treia persoană, care escontează cambiul — când se tractează de un cambiu dat pentru acoperirea prețului de cumpărare a unor mașini agricole.

(Curia reg. sub Nr. 181/1912 dela 57 Iunie 1912).

## CRONICA.

**Desmintire.** Revistele „Magyar Pénzügy” și „Magyar Kereskedők Lapja” au adus știrea, că institutul nostru „Voileana” din Voila membru și la „Solidaritatea” ar fi insolvent.

Suntem în măsură a da cea mai categorică desmintire știrii alarmante pusă în circulație despre „Voileana”, unde toate sunt în cea mai bună ordine și care până în momentul de față a satisfăcut prompt tuturor angajamentelor sale. Despre aceasta s'au convins și reprezentanții a două bănci străine din Budapesta și Brunn cari în urma știrilor din „M. P.” și „M. K. L.” au grăbit în zilele trecute la fața locului la Voila pentru constatarea stării faptice.

Informația trimeasă la revistele amintite pare a fi un mârșav atentat și act de răsunare, provenit, precum se presupune, dela un fost creditor al „Voileanei”, o bancă străină din provincie, contra căreia s'a ridicat în timpul din urmă număroase și întemeiate plângeri din cercurile băncilor noastre.

Contra revistelor „M. P.” și „M. K. L.” resp. a autorului știrii compromițătoare aduse de ele „Voileana” a intentat, precum suntem informați, proces de calumnie.

\*

**„Ustredná Banka” și băncile noastre.** Primim dela „Ustredna Banka” din Budapesta privitor la cele cuprinse în primarticolul nostru cu titlul de mai sus din numărul trecut următoarea informație:

„Noi institutelor dela cari am cerut acoperirea în efecte, nu le-am fixat soiul acelora, numai cât am condiționat, că e necesar ca să fie acestea cotate la vre-o bursă din monarhie.”

„Informația” aceasta confirmă procedeul criticat de noi, că „Ustredná Banka” cere, între împrejurările grele de azi, acoperire în efecte, dela băncile noastre nu desmitem însă celelalte aserțiuni ale noastre, pe cari le susținem în întregime — căci avem dovezi.

\*

**Filiale noue de bănci românești.** În timpul din urmă și-au deschis câte o filială „Silvania” din Șimleu în Zălău și „Șercaiana” din Șercaia în Comana-de-jos.

\*

**Banca „Concordia”** din Lugos, despre care unele ziare maghiare din capitală au vestit, că este românească, a hotărât liquidarea. Capitalul social de K 500,000, în care durere, sunt și bani românești, este pierdut în întregime; societatea a mai pierdut afară de aceasta în diferite întreprinderi industriale ale sale circa K 600,000. Pierderea totală este deci de peste K 1.100,000. Deponenții mai mici au prospecte să-și primească banii, cei mai mari probabil circa 70%.

\*

**Bilete de bancă internaționale.** În Statele-Unite a fost depus proiectul de lege pentru stabilirea unui sistem de bilete de bancă internaționale. Economia proiectului cuprinde următoarele:

Secretarul tezaurului Statelor-Unite va crea bilete de bancă, pe cari se va imprimă următoarea declarațiune: „S'a depus în tezaurul Statelor Unite monedă de aur pentru valoarea indicată în biletul de față”, apoi: „Acest bilet va fi plătit cu aur, la cerere, de toate casieriiile tezaurului Statelor-Unite”. Aceste bilete, zise *internaționale*, vor purta indicarea valorii exprimată în unitatea monetară din: Austro-Ungaria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Anglia, Grecia, Olanda, Italia, Portugalia, Rusia, Spania, Norvegia, Suedia și Elveția. În schimb, se va bate monedă de aur, în Statele-Unite, și va fi vărsată tezaurului și casieriiilor. Această monedă va forma un fond special ținut în rezervă și numit fondul biletelor internaționale.

\*

„Bocșana“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Bocșa-montană a emis cu data de 2 crt. un prospect pentru urcarea capitalului social. Acțiunile nouă se vând pentru acționarii vechi cu K 100— resp. K 120— dacă subscriu acții peste numărul acțiunilor vechi și K 135 pentru neacționari. Spesele de emisiune sunt K 2— de fiecare acțiune. Termenul de subscriere este 1 Noemvrie a. c.

## BIBLIOGRAFIE.

În zilele acestea a apărut în editura librăriei Ciurcu din Brașov ediția a treia, prelucrată și augmentată, a cărții de specialitate:

*Correspondența comercială, cu explicarea termenilor comerciali*, de I. C. Panțu, profesor la școala superioară de comerț din Brașov, format 8° mare I—XVI + 340 de pagini. Prețul K 3.50.

Această carte cuprinde teoria corespondenței comerciale și 474 de modele de scrisori comerciale, atât în afaceri de mărfuri, cât și de bancă, adunate din practică. De mare importanță și de un folos nepretuit este *terminologia comercială*, în care se dau explicații pe scurt, asupra diferitelor termeni din variatele afaceri comerciale. Sunt cu totul peste 800 de termeni explicați pe trei coli de tipar, format de lexicon. — Recomandăm această carte folositoare tuturor comercianților, contabililor și funcționarilor de bancă, membrilor din direcțiunea băncilor, precum și preoților și învățătorilor, cari au interes de a se informa temeinic în diversele afaceri comerciale.

*De vorbă cu sătenii. Gânduri și îndemnuri* De Alexandru Lupeanu, Cluj, Editura și tiparul Tipografiei „Garmen“ Petru P. Barițiu, 1912. Pagini 140. Prețul 70 fileri cu porto cu tot.

Cărticica aceasta este o bună unealtă a luminării celor mulți. Cuprinde o seamă de îndemnuri foarte potrivite pentru sătenii. Gânduri și povești actuale prinse în bucați ușoare, în povestiri. Cărticica merită a fi răspândită între popor.

## Sumar.

Încă un cuvânt asupra Situației financiare. — Contabilitatea afacerilor de asigurare. — Creditul nostru. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Jurisdicțiune*: Obligamentul condebitorilor cambiali în caz de împăciuire, Excepții cambiale. — *Cronică*: Desmintire, „Ustredá Banka“ și băncile noastre. Filiale nouă de bănci românești, Banca „Concordia“, Bilete de bancă internaționale, „Bocșana“. — *Bibliografie*: De vorbă cu sătenii, *Correspondența comercială*, cu explicarea termenilor comerciali. —

**Un absolvent al școlii comerciale liber de miliție cu praxă de 10 ani, vorbește și scrie perfect limba română și maghiară caută un post de **CONTABIL** la vre-o bancă română din patrie. Adresa o dă administrația.**

2—2

## „CODREANA“

institut de credit și economii soc. pe acții în Băsești.

## CONCURS.

„Codreana“ inst. de credit și econ. în Băsești prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului a) de **contabil**.

1. Salarul se fixează în K. 1800— anual, re-lut de cuartir K. 360 și tantiemă statutară. 2). Con-curenții au să dovedească absolvarea școlii comer-ciale superioară, și că au praxă de bancă ca se poată conduce independent toate agendele contabilității. 3). Că posed perfect limba română, maghiară și în parte și cea germană. 4). Că sunt liberi de serviciul militar activ. 5.) Cei cu praxă mai mare vor fi preferiți. 6). Postul are să-l ocupe imediat după alegere. 7). Ru-gărilor de concurs instruate cu documentele necesare să le înainteze cel mult până în 15 Octomvrie a. c.; b) de **practicant**.

1. Salarul se fixează în K. 1000.— anual  
2. Cei cu praxă vor fi preferiți.  
3. Postul e de ocupat îndată după alegere.  
4. Aleșii după serviciul de un an vor fi defini-tivați, dacă vor corăspunde întru toate.

Băsești, la 26 Septemvrie 1912.

1—2

*Direcțiunea.*

## „PIATRA“,

cassă de economii, societate pe acții în Teiuș.

## CONCURS.

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de **practicant** la institutul „PIATRA“ din Teiuș-Tövis. Termenul concursului 12 Octomvrie 1912.

Salar anual K 1000—.

2—2

*Direcțiunea.*

## „DETUNATA“

institut de credit și de econ. soc. pe acții în Bucium.

## CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii, so-cietate pe acții în Bucium „DETUNATA“ publică concurs pentru ocuparea postului de **contabil II** cu termen până la 15 Octomvrie st. n. a. c. Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească că au ab-solvat o școală comercială cu examen de maturitate.

Cei cu praxă sunt preferiți. Salar anual K 1400, tantiema statutară și alte beneficii, precum și cuincue-nale de 10%.

Cel ales are a-și ocupa postul imediat. După un an de probă, dacă corăspunde, va fi definitivat.

1—2

*Direcțiunea.*



Următoarele cărți se pot procura dela  
**Librăria CIURCU, Brașov,**  
 precum și dela orice librărie.

### I. C. PANȚU:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, 8 <sup>o</sup> mare, I—VIII + 213 pagine	Cor. 2—
Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8 <sup>o</sup> mare, I—VIII + 324 pag.	„ 4—
Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8 <sup>o</sup> mare, 70 pagine . . . . .	„ 1—
Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8 <sup>o</sup> mare, I—IX + 160 pagine. . . . .	„ 3—
Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a treia prelucrată și augmentată, 8 <sup>o</sup> mare, I—X + 344 pagine. . . . .	„ 3-50
Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8 <sup>o</sup> mare 28 pagine. . . . .	„ 0-60
Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, octav mare 70 pag.	„ 1-20



## O domnișoară

absolventă a unui curs privat de contabilitate cu praxă de aproape 2½ ani, bine introdusă în toate afacerile de bancă, posedă în scris și vorbire limbele română și maghiară și știe scrie cu mașina, caută aplicare la vre-o bancă, sau la biroul unei firme mai mari.

Adresa o dă redacția acestei reviste.



## Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

*Timotei Popovici,*

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cîsnădiei Nr. 7 etajul I.



## Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

# „BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

☞☞☞ societate pe acții în Sibiiu — Nagyszeben ☞☞☞

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**, directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„BANCA GENERALA DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

— Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. —

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. ☞☞☞ Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

## „Banca generală de asigurare“

Sibiiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.